

Relatio – Circulus Germanicus (prvo izvješće)

Moderator: kard. SCHÖNBORN, O.P. Christoph

Izvjestitelj: S.E. mons. KOCH Heiner

U njemačkom kružoku pod vodstvom Christopha kardinala Schönborna O.P. razmotrili smo i obradili prvi dio pripremnog dokumenta (Instrumentum laboris) u jako otvorenom i dobrom ozračju. Različita gledišta sudionika bila su obogaćujuća. Po mom mišljenju, rad u ovoj grupi je još jednom pokazao: različitost obogaćuje.

Cjelokupan način pisanja teksta je naišao na jednoglasno odobravanje. Također se jako slažemo s danim redosljedom pripremnog dokumenta (Instrumentum laboris), dakle s poretkom triju poglavlja. On se nastavlja na dokumente prijašnjih sinoda i konferencija, koji vode od viđenja do rasuđivanja i konačno završavaju u djelovanju.

Međutim, dodali smo i elemente koje smatramo važnima. Time predlažemo i molimo da se na početku prvog poglavlja doda odlomak koji opisuje ljepotu braka i zadatak brakova i obitelji te se pritom nadovezujemo na molbu iz razmatranja pape Franje. Sa zahvalnošću i čuđenjem opažamo da je brak pozvan na sudjelovanje u Božjoj stvaralačkoj snazi i u njegovom djelu otkupljenja. Brak nije samo tema katoličkog vjerovanja, nego se pokazuje u svojem najdubljem sadržaju kao čovjekova temeljna čežnja. On se pokazuje daleko izvan kulturnih i vjerskih granica i izvan svake društvene promjene kao izrazito stalan. Čovjek čezne za tim da bude ljubljen i da ljubi. Ljubav je obuhvatno i bezuvjetno „da“ drugom čovjeku – zbog njega samog, bez primisli ili ograničenja. Također, ono što najviše karakterizira čovjeka je to da se ljubav stalno želi dalje darivati. Tako se brak razvija u ljubavi prema djeci i ostalim članovima obitelji. Tako iz braka raste obitelj, koja se širi na društvo i Crkvu. Kršćanski brak je time dio žive Crkve.

Mi predlažemo isto tako da se u ovoj uvodnoj misli zahvali supružnicima i obiteljima za njihovo veliko služenje jedno drugome, našem društvu i našoj Crkvi. Želimo posebno zahvaliti i onima koji su u poteškoćama ostali zajedno i tako postali vidljivi znak Božje vjernosti.

U ovoj uvodnoj riječi želimo također spomenuti zašto mi kao biskupi dajemo svoje mišljenje o braku i obitelji: Mi dolazimo iz obitelji, živimo kao obitelj i sudjelujemo u životu obitelji. U našoj odgovornosti kao pastira mi se biskupi brinemo za život brakova i obitelji. Želimo slušati o vašim životnim okolnostima i izazovima i pratiti vas i jačati brižnim pogledom evanđelja.

U drugoj nadopuni želimo primjerice dotaknuti obiteljsku temu rodbine. U svojem trenutačnom kulturnom obilježju, rodbinske veze nude prije svega puno mogućnosti potpore u odgoju djece i podrške obiteljskom suživotu daleko izvan granica najuže obitelji. One su posebno važne tamo gdje je zbog migracije, nesreća i bijega, ali i zbog posljedica radne mobilnosti ili razrušenih ljudskih odnosa život najuže obitelji otežan, pogoršan ili čak uništen. Upravo u ovim situacijama se šira rodbinska mreža pokazuje kao dragocjena pomoć.

Oba navedena primjera žele pokazati da imamo pozitivno mišljenje o priloženom tekstu, ali i da smo ga pokušali doraditi i nadopuniti.

Htio bih još dati primjedbu opažanju i prosudbi različitih kulturnih okolnosti. Jedan sinodski dokument mora na prikladan način pristupiti trenutačnim kulturnim osobitostima i razlikama. Posebno tada kada se radi o dvojakim ili sa crkvenog gledišta problematičnim elementima

današnje kulturne stvarnosti. Ovdje je neophodna izdiferencirana analiza i prosudba kako bi se pridonijelo primjerenom i iznijansiranoj međukulturalnoj razmjeni između crkve i svijeta. Pojasnit ću to na jednom primjeru: U prvom se poglavlju često spominje individualizam. Kao glavna egoistična značajka on nesumnjivo predstavlja veliku opasnost za ljudski život. Međutim, on se nikako ne smije pobrkati s čovjekovom individualnošću. Bog je svakog pojedinog čovjeka stvorio na jedinstven i veličanstven način i on zaslužuje visoko poštovanje i zaštitu dostojanstva svoje osobe. U našem tekstu se više puta govori o individualizmu, ali se malo cijene pozitivni znakovi vremena, koji proizlaze iz poštovanja individualnosti čovjeka. Ako ovdje ne budemo napravili iznijansiranu prosudbu, doći ćemo do različitih vrednovanja našega društva, a posljedično i do različitih pastoralnih preporuka. Naš kružok moli da se ne zapadne previše u precjenjivanje pesimističnog pogleda na naše društvo.

Zaključno: Javlja se dvostruki problem prijevoda, onaj doslovnog prijevoda talijanskih tekstova i onaj kulturnog prijevoda sadržaja.

Njemački prijevod relativno točno slijedi talijanski tekst, ali to često čini njemački tekst teško razumljivim. Česti razlozi za to su preduge rečenice koje u njemačkom jeziku iziskuju kraće rečenice, a i stil mnogostrukom složenih rečenica zadaje dosta posla. Ovdje se općenito treba paziti na to da rečenice budu kraće i da sadržaj bude bolje strukturiran. Pri prijevodu konačnih tekstova treba se paziti na dobar stil, ugodnu čitljivost i jasan način izražavanja. Treba se prevoditi smisao, a ne riječ po riječ.

Pri sastavljanju tekstova bi se trebalo paziti na to da crkvena i teološka stajališta ne budu razumljiva samo internim krugovima, nego i sekularnim. Zbog toga je potreban i „kulturni prijevod“, takoreći inkulturacija. Iz toga se vidi pri uređivanju cijelog dokumenta prevladava li negativno ograničavajući i normativno osuđujući jezik (forenzički stil) ili pozitivni jezični stil koji otkriva kršćansko stajalište, a time i implicitno izriče koja su stajališta kršćanski nekompatibilna. Tu spada i spremnost (cf. *Gaudium et spes*) da se primijete pozitivne razvojne crte u društvu. Možda nam je za cjelokupan način izražavanja potrebna neka vrsta „hermeneutike evanđelja“, koja dotični predmet promatra „u svjetlu evanđelja“.

Jako se radujemo daljnjem bratskom surađivanju i zahvaljujemo svima na velikom trudu oko jednodušnog tijeka i završetka sinode.

Prijevod: Jelena Jozipović